

Posudek oponentky k diplomové práci

Jméno diplomanta: Martina Minaříková

Téma práce: Mezinárodněprávní aspekty násilí na ženách

Rozsah práce: 49 stran textu

Datum odevzdání práce: červen 2016

Aktuálnost (novost) tématu, náročnost tématu

Autorka se zabývá tématem, které je již v literatuře zpracované. Přistoupila k němu z úhlu pohledu, který sice není zcela nový, ale je stále ke zpracování vhodný; rozhodla se – parafrázují – věnovat efektivitě smluvních i *soft law* instrumentů. Autorka nepoužila slovo efektivita, ale věnuje se podle svých slov reakci světa na právní normy a další instrumenty. Dále se zaměřuje na to, zda kromě právních norem mají na situaci vliv i normy jiné, náboženské.

Téma je středně náročné. K tématu existuje literatura, je poměrně zpracováno v české i zahraniční literatuře. Úskalím může být metodologie a výběr relevantní literatury.

Hodnocení práce (kritéria hodnocení práce, splnění cíle práce, samostatnost při zpracování tématu, logická stavba práce, práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací, hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu), úprava práce (text, grafy, tabulky), jazyková a stylistická úroveň)

Předně musím uvést, že nedokážu zhodnotit, zda rozsah práce odpovídá tomu, který je požadován příslušnými předpisy. Počet stránek je o více než 10 nižší, a počet normostran nejsem s to spočítat. To musí udělat autorka a prokázat, že nárokům na počet stran vyhověla.

Autorka nemá jasně stanovenou výzkumnou otázku, což je škoda, protože by napomohla srozumitelnosti práce. Jako cíl práce uvádí to, že chce „*přiblížit, jak svět reaguje na právní normy, usnesení, deklarace a nejrůznější další pokusy mezinárodního společenství (...), jak konkrétně aplikuje normy a zda (...) dochází ke zlepšování žen v celosvětovém měřítku (...)*“, a s tím spojuje i otázku vlivu náboženství na danou problematiku. Formulačně jde o nejasný cíl, navíc o cíl značně ambiciózní, natolik, že jej nelze v diplomové práci již jen z hlediska možného rozsahu naplnit. Osnova práce může s výhradami k naplnění cílů práce přispět.

K práci mám řadu metodologických připomínek. V kapitole metodologie se diplomantka snažila vypořádat s tím, jak k práci přistupuje. Líbí se mi, že se o formulaci metody pokusila a popsala cestu, po které půjde. Je ale třeba říci, že není možné zaměřit se na určité náboženství a „*hledat názory a právní normy týkající se postavení žen, které se nejvíce vymykají názorům západní společnosti*“. Rozumím, o co se pokouší, ale vědecky to není podložitelné, vždy je třeba si stanovit kritéria a podle těch srovnávat. Takto autorka srovnává s jakýmsi názory západní společnosti (co to je?), které patrně podle nějakých (jakých?) kritérií vybrala – anebo možná hledala naopak pro ni překvapivé názory a normy, a tím zdůvodnila jejich odlišnost. Také výběr regionálních úprav, kterým se autorka věnuje, nemá metodologické opodstatnění. Odůvodnění výběru evropského a afrického regionu „*z důvodu příslušnosti k němu*“ u evropského a „*díky komplexní a zajímavé úpravě postavení žen*“ u afrického neobstojí. Jako velmi problematické se mi dále jeví kupříkladu obecně formulované tvrzení „*v posledních letech stoupá obliba žen z Nigérie a Konga*“, které je umístěno v části jmenované Zpráva

afrického regionu. Není mi jasné, co má kapitola s tímto názvem obsahovat (formulace mi navíc přijde nesrozumitelná, nemělo by jít o zprávu o určitém regionu, či zprávu z určitého regionu?), nicméně předpokládala jsem, že jde o informace o situaci v Africe. Výše uvedené tvrzení však obsahuje odkaz na, řekněme, materiál Ministerstvo vnitra ČR (jde o informace dostupné na webové stránce, nikoli o zprávu, ač to není z poznámky pod čarou jasné, což by být mělo) a daná citace se vztahuje k situaci v ČR (!), nikoli v Africe jako celku. Není možné z toho, že v ČR „*stoupá obliba žen (...)*“ dovozovat cokoli o situaci v Africe! Výhrady mám i k srovnání jednotlivých náboženství. Rozumím autorce, že se snaží do práce zahrnout islám, který je v svých radikálních podobách zcela neslučitelný s právně ukotvenou ochranou žen. Ale v práci je nutno k otázce přistupovat tak, aby bylo možné její výstupy vědecky podložit. Podle jakých kritérií srovnávala náboženství? Četla skutečně Bibli i Korán? Podívala se např. na otázku mnohoženství, rozvodu, možnosti ženy jednat samostatně v těchto dokumentech? Nejsou určité věci, které vnímáme jako samozřejmost, výsledkem historického vývoje a neuplatňování některých částí určitých náboženských dokumentů v praxi? A kapitola věnovaná islámu je členěna podle jakých otázek? Jak přistoupila ke čtení Koránu? Jde mi skutečně o vědeckou obhajitelnost práce.

Některé formulace jsou méně srozumitelné či nevhodně zvolené. Jako příklad lze uvést mimo jiné větu „*ne všechny zmíněné organizace podnikají kroky k vymýcení násilí na ženách, konkrétně v ustavování příslušných úmluv či kontrolních orgánů řešící tento problém, proto se v tato práce nebude zaměřovat na celý výčet mezinárodních organizací (...)*“ (s. 21, zde je patrně nevhodně použitá interpunkce, věta ale nedává smysl ani při odstranění čárky či jejím přesunu). Na téže stránce i formulace „*regionu, kde operuje Evropská unie a Rada Evropy*“. Na s. 9 autorka používá nevhodně slovo „*díky*“ či přemýšlí o Úmluvě o odstranění všech forem diskriminace žen s tím, že může být „*jen dalším výstupem mezinárodního práva, bez širšího významu je omezený a byla přijata jen díky (...)*“, což mi není srozumitelná část věty. Hned na další stránce také uvádí z ničeho nic příklad konkrétní kauzy Moniky Doubicové u rozlišení druhů násilí na ženách, není jasné, proč jej uvádí, čím byl případ tak výjimečný, že má svoje místo v mezinárodním právu. O několik vět dál používá slovní spojení „*naprosto směšná teorie*“ u praxe, která je jistě zpochybnitelná, ale ve vědecké práci tak musí být učiněno vhodnou formulací. Někdy jsou v práci nevhodně použita velká písmena, případně nepřesné překlady anglického originálu. Jen na okraj chci uvést, že v češtině se používá slovní spojení Maputský protokol, ne „*Maputo protokol*“.

Práce je popisná. Autorka pečlivě popisuje zpráva o plnění závazků států, snaží se o naplnění svého cíle. Činí tak v podkapitolách věnovaných jednotlivým regionům, zde bych se chtěla zeptat na to, jak došla k členění na tyto regiony. K větší analýze nepřistupuje.

Autorka využívá domácí a zahraniční literaturu, byť v menším množství. Dále využívá primárními prameny, byť i zde mám metodologický problém s jejich výběrem, protože si nejsem jistá, zda postupovala tak, že by si k určité otázce vyhledala národní zprávy všech zemí, anebo srovnávala obecné zprávy a určitou otázku, kterou v nich našla, dále dohledávala v národních zprávách, spíše se mi zdá, že si z určitého, v práci nevyřčeného důvodu vybrala určitou věc, a pak k ní hledala podklad (např. k informaci o vedení soudu v Džibutsku).

Práce obsahuje poznámkový aparát, občas chybí tečky na konci poznámek pod čarou (poznámky pod čarou jsou věty, na jejich konci je tečka).

Z formálního hlediska práce s určitými výhradami může nárokům na tento typ práce vyhovět.

Co se týče stránky obsahové, práce je členěna do úvodu, šesti kapitol (+ metodologie) a závěru. Včleněn je obsah a seznam použité literatury. Obsah kapitol zde popisovat nebudu,

moje výhrady jsou cíleny spíše na metodologii. U částí věnovaných popisu instrumentů či zpráv o jejich plnění je vidět autorčino úsilí, snahu o to, aby naplnila cíle práce, které si vytkla v úvodu. Tyto části obsahují zajímavé informace, doporučuji autorce, aby se nebála více analyzovat, vlastních názorů je v práci málo, což je škoda.

Nejeví se mi jako vhodné uvádět příklady z ČR, což jsem zmiňovala i výše, a výhradu bych uplatnila i např. u s. 47 (navíc formulaci věty nerozumím).

Doporučení práce k obhajobě, navržený klasifikační stupeň a připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Autorka prokazuje znalost dokumentů a obecnější literatury, práce ale vykazuje nedostatky v metodologii. Předložená práce s výhradami naplňuje kritéria kladená na diplomovou práci, je napsána odborným jazykem, vybavena poznámkovým aparátem a seznamem literatury. Práci proto doporučuji k obhajobě, a předběžně, s výhradou průběhu obhajoby, ji hodnotím spíše jako dobrou.

Prosím diplomantku, aby se u obhajoby zaměřila na zodpovězení otázek načrtnutých v textu.

V Praze dne 25. 8. 2016

JUDr. Věra Honusková, Ph.D.